

գրական-երաժշտական, գեղարուեստական ժողովածու, որն արդիւնքը յատկացրուած է հայ սովետներին: Ժողովածուն պատկերազարտ է և կազմուած է հայ կին գրողներէց թէ ինքնուրոյն և թէ թարգմանական:—

—Յայտնի հայ բարեգործ Ա. Մանթաշեանը յարգուով Թիֆլիսի առաջնորդ Գարեգին սրբազանի միջնորդութիւնը, յատկացրել է Ներսիսեան դպրանոցի նոր շէնութեան համար 150—200 հազար ռուբլի: Թիֆլիզի առաջնորդարանում վերջերս կաշայած մի բաղամամարդ ժողովում որոշուել է շինութեան մակարդակի համար 2500 ռուբ. մրցանակ նշանակել և այդ առթիւ ծրագիր մշակելու համար ընտուել է մի մասնագործով ճարտարապետներէց, յանկավարժներէց և մի բժշկից: Նիւնութիւն կառուցուելու է տիկ. Նազիրեանի Ներսիսեան դպրանոցին նուերարեբաժ և Ստօկնազի մօտ ընկած հողի վրայ:—

Ա Յ Լ Ե ի Ա Յ Լ Ք

Սուրբ Գրքի նորագիտ հին ձեռագրեր.—Անցեալ տարի Գատան Մինինը և ամերիկացի գիտնական Չարլզ Քրիքը Դիզէէ եգիպտացի առևտրականների մօտ եղած հնոտիներէ մէջ գտել են Աստուածաշնչի հին ձեռագրեր, որոնք դուրս են եկած եղել Վերին եգիպտոսի հին Աիմիմ քաղաքի պեղումների ժամանակ: Այժմ Մինինը Journal des Debats թերթում այս չափազանց կարևոր գիտի մասին մի քանի տեղեկութիւններ է տալիս: Ամերիկացի գիտնականների կարծիքով այդ ձեռագրերը պիտի վերագրել Քրիստոսի Դ. Ե. և 2. դարերին: Նրանց մէջ կան Մովսիսի հինգերորդ գրքը, Յեսու Նաւիայի գրքը, Սաղմոսը և համարեա ամբողջ Նոր Կտակարանը: Նրանց մէջ կան շատ նոր վարկանանք և արժէքաւոր լրացումներ այն ձեռագրերի համար, որոնք պահուած են Բրիտանական թանգարանում և Վատիկանում, և Մինինի կարծիքով պիտի յարուցանեն Սուրբ Գրքի հին բնագրի նոր ստուգում*:

*) Նորերս հրատարակուել է Ն. Կտակարանի՝ յատկապէս աւետարանների՝ ուսումնասիրութեան համար արժէք ունեցող մի հատուած՝

«Ձեռքը եւ սիրքը».—Անգլիայում մինչև այժմ պահուել է մի սովորութիւն, որով նահանջ տարուայ ընթացքում կենն իրաւունք է ունենում տղամարդուն յայանել իւր սէրը և առաջարկել իւր ձեռքը և սիրտը: Այս աւանդութեան այժմեան անգլիացիք աւելի շուտ հեղնութեամբ են վերաբերում, սակայն մի քանի դար առաջ այդպէս չէր: Փ.Ա. դարում շաղանդական պարլամենտի կարգադրութեամբ տղամարդը մերժելու գէպընում ենթարկւում էր մինչև 100 ֆունտ-ստերլինգ (628 ռ.) տուգանքի. բացի այդ մերժողը իւր դէմ էր յարուցանում հասարակական կարծիքը: Փէ. դարում արդէն այդպիսի անսովոր ամուրիներն աւելի մարդասիրաբար են վերաբերում. նրանց վրայ միայն պարտաւորութիւն է դրւում մերժած առաջարկին պատշաճ յարգանքով վերաբերուել: Սակայն բացի այդ սովորոյթի կանոնների համաձայն մերժման վերաւորանքը վերացնելու համար տղամարդը կնոջը պիտի նուիրէր մետաքսէ թաշկինակ, որ այն փամանակ թանգ էր:

Երեխաների մահը.—«Столичная Почта» թերթի յաւելուածում դրուած է մի հետաքրքիր վիճակագրութիւն երեխաների մասին: Եւրոպական Ռուսաստանում 1895—1899 թուականներին ընթացքում ծնուել են 23,256,842 երեխաներ. որանցից մինչև մի տարեկան դառնալը մեռել են 6,186,643, ընդհանուր թուի 1/4-ից աւելին. իսկ մէկից մինչև 5 տարեկան դառնալը 9,479,378, ուրեմն ընդհանուր թուի 40/100-ից աւելին: Այսպիսով ծննդից մինչև 5 տարեկան դառնալը մեռնողների թիւը համարեա թէ ծնունդների թուի 5/14-ն է լինում:

Այս թուերն աւելի զարմանալի կը լինին, եթէ համեմատենք միւս պետութիւնների երեխաների մահուան քանակէ հետ: Մինչդեռ Նորվեգիայում ծնուած 1000 երեխաներից մեռ-

Օքսփորդի պապարտների և հատորի մէջ: Հրատարակիչներն են Գրեն-ֆել եւ Հուլտ: Պապիրոսի այդ հատուածը պահել է Յիսուսի կեանքից մի վիճաբանութիւն տաճարի մի պաշտօննայի հետ լուացման եւ արտաքին մաքրութեան մասին Գիտնականներից ումնք երրայական կամ եղիպտական անվաւեր աւետարանների մաս են համարում. բայց պրոֆ. Բուսէտ համաձայն չէ այդ կարծիքին եւ ենթադրում է. թէ Գ. աւետարանի հեղինակին ծանօթ մի աղբիւրի մաս կարող է լինել: Սակայն կասկածելի է եւ ենթադրական հէնց այն կարծիքը. թէ Յովհաննէս այդպիսի մի աղբիւր է ունեցել աչրի առաջ:

Մ. Խմբ.

նում են 96-ը, Պերմի նահանգում նոյնչափ ծնուածներէց մեռ-
նում են 455-ը: Համարեա Պերմի նահանգից յետ չեն մ'նում
Մոսկուայի (1000-էց 363-ը), Նիժնի-Նովորոդի և միւս նահանգ-
ները:

Այս երեւութի պատճառները հետեւեալներն են. ա) անտե-
սական անապահով դրութիւնը. բ) ընակչութեան անկրթու-
թիւնը, որ պատճառ է դառնում երեխայի արհեստական սը-
նուցմանը. սրանից է, որ մեծ մասամբ երեխաները մինչև մի
տարեկան դառնալը մեռնում են ստամոքսային հիւանդութիւն-
ներէց. գ) վարակիչ հիւանդութիւններ, որոնց պատճառով
Ռուսաստանը երեխաների մահուան թուով գերազանցում է
միւս պետութիւններից 2—7 անգամ. և դ) մօրն անխնամ պա-
հելը և նրան չափազանց աշխատանքներով ծանրաբեռնելը
յղութեան շրջանում և նրանից յետոյ:

Ինքնաբեր չմուտք.— Փորձեր իէն լինում չմուշկներով ման-
գալու ձեւը գործադրելու ոչ միայն սառցային հարթ մակե-
րութի վրայ, այլ և սովորական ճանապարհների վրայ տարուայ
քոլոր եղանակներին. այդ փորձերը մօտ օրերում, սրբան կարելի
է դատել, պսակուեցին կատարեալ յաջողութեամբ: Զուիցե-
րիայի ճարտարապետ Կոլլերը կարողացել է հնարել այս նպա-
տակին ծառայող ինքնաշարժ չմուշկ: Այդ չմուշկը մի անիւ է,
որ ամրացնում են ոտքին դրսի կողմից և որը թեքուած է դէպի
ներս: Ոտքին ամրացնելու համար այդ ներսի կողմից ունի եր-
կաթեայ տափակ շերտ, ներքանի երկարութեամբ, որ անուի
վրայ ամրացրած է կենարոնից քիչ ցած հորիզոնական ուղղու-
թեամբ և ընկնում է ներքանի տակ: Սրա երկու կողքերից ուղ-
ղահայեաց բարձրանում են երկու շինքեր, որոնք համարեա մինչև
ծունկն են հասնում, ուր նոքա վերջանում են կաշուէ կամ
ռեզինէ լայն շրջանակով, որը ամուր գրկում է ոտքը: Սովո-
րական չմուշկով սահել իմացողը մի քանի րոպէում սովորում
է այդպիսի ինքնաշարժ չմուշկով ման գալ, իսկ վաղքի արուես-
տական ճարպիկութիւնը ձեռք է բերում վարժութեան միջոցով:

(E. C. II.)

